

5. **Самостійність** місцевих влад та розподіл повноважень між ними: організація місцевого самоврядування відповідно до принципів Європейської хартії місцевого самоврядування : матеріали міжнар. конф., м. Київ, 11 – 12 черв. 2002 р. / упоряд. : В. Кравченко, М. Пухтинський. – К. : Логос, 2002. – 253 с.

6. **Тампі Г.** Як поліпшити якість муніципальних послуг і розширити участь громадськості в управлінні містом за допомогою методу звітних карток : навч. посіб. / Гопакумар Тампі, Марина Огай, Олександр Кучеренко / за ред. М. Боянівської. – К. : Видавн. дім «Козаки», проект «Голос громадськості», 2007. – 96 с.

7. **Bracegirdle P.** International experience in municipal performance measurement / Peter Bracegirdle ; ed. Hamel Sebastien. – Federation of Canadian Municipalities. International Centre for Municipal Development. – Ontario, 2004. – 17 p.

8. **Municipal Performance Measurement Program.** Ministry of Municipal Affairs and Housing. – Ontario, 2001. – 24 p.

9. **The Public Sector Benchmarking Service.** – Access mode : www.benchmarking.gov.uk/default1.asp.

Надійшла до редколегії 11.10.12

УДК 35.07-021.62

Володимир ЗАБЛОЦЬКИЙ

Національна академія державного управління
при Президентіві України

Харківський регіональний інститут державного управління

ЦІННІСНІ КОНСТРУКТИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ХАРТІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЧИННИКИ ЇХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНСЬКИХ УМОВАХ

Аналізується сутність основних проблем Європейської хартії місцевого самоврядування. Наводяться висновки щодо впливу ментальних чинників українського суспільства на можливості імплементації хартії у вітчизняне державотворення.

Ключові слова: місцеве самоврядування, Європейська хартія місцевого самоврядування, державотворчі конструкти.

Владимир Заблоцкий. Ценностные конструкты Европейской хартии местного самоуправления и факторы их имплементации в украинских условиях

Анализируется сущность основных проблем Европейской хартии местного самоуправления. Предлагаются выводы относительно влияния ментальных факторов украинского общества на возможности имплементации хартии в отечественное государственное строительство.

Ключевые слова: местное самоуправление, Европейская хартия местного самоуправления, государственно созидательные конструкты.

Volodymyr Zablotskyi. Valuable constructs of the European Charter of local self-government and factors of their implementation in Ukrainian conditions

The essence of basic problem of European Charter of local self-government is analyzed. Conclusions in relation to influence mental factors of Ukrainian society on possibility of implementation of Charter in domestic creation of the state are proposed.

Key words: local self-government, European Charter of local self-government, state creative constructs.

У пошуках шляхів оптимізації державного ладу та політичної системи українського суспільства науковці і практики все більше звертаються до проблематики місцевого самоврядування як ключової ланки територіальної організації влади. Зважаючи на конституційно проголошений стратегічний напрям розвитку української держави в напрямі європейської інтеграції, на часі постають завдання приведення у відповідність до європейських принципів і стандартів не тільки вітчизняного законодавства (де ми досягли певних успіхів), але й політико-управлінської практик (де юридично закріплені європейські норми все ще не стали змістом процедурно-управлінської діяльності).

Прагнення української влади в цьому аспекті цілком чітко озвучує, зокрема, В. Толкованов, який наголошує, що «Розвиток місцевого самоврядування є одним з пріоритетних напрямів державної політики України, зокрема в контексті реалізації стратегічного курсу інтеграції до європейського співтовариства. Питання впровадження в Україні положень Європейської хартії місцевого самоврядування набувають сьогодні особливого значення, зокрема, у контексті проголошеної реформи місцевого самоврядування, а також головування України в Комітеті Міністрів Ради Європи (2011 р.)» [9, с. 126 – 127].

Такий стан речей надзвичайно актуалізує осмислення змісту та сутності ключових конструктів Європейської хартії місцевого самоврядування (далі – Хартії), та особливо чинників сприяння або гальмування їх імплементації в державно-управлінській діяльності органів публічної влади України.

В Україні досліджують фундаментальні категорії та проблеми державного управління такі науковці, як В. Бакуменко, В. Бульба, Т. Бутирська, І. Грицяк, В. Князєв, А. Міхненко, О. Молодцов, О. Мордвінов, Т. Пахомова, П. Петровський, І. Розпутенко, Ю. Сурмін, С. Телешун та ін. Проблематика становлення та розвитку вітчизняної системи самоврядування широко розкривається в публікаціях В. Авер'янова, В. Бабаєва, М. Баймуратова, П. Біленчука, О. Бобровської, І. Бутко, О. Васильєвої, Н. Ісаєвої, В. Кампо, М. Корнієнка, В. Кравченка, В. Куйбіди, П. Надолішного, В. Мамонової, М. Оніщука, М. Орзіха, Ф. Погорілка, С. Саханенко, Б. Свирського, А. Ткачука, М. Пухтинського, Ю. Шарова. Незважаючи на вагомий здобутки

вітчизняних науковців у розкритті проблематики місцевого самоврядування, усе ще залишаються прогалини в розумінні й тлумаченні базових конструктів та універсальних чинників формування та функціонування національної системи місцевого самоврядування в частині їх співвідносності до Європейської хартії місцевого самоврядування.

Виокремлення провідних конструктів є ключовим моментом у розумінні не тільки змісту й сутності європейських стандартів формування й функціонування місцевого самоврядування, але й самої системи цінностей, на яких вони ґрунтуються, а відтак і в можливості знайти національні глибинні ціннісні чинники сприйняття або відторгнення тих чи інших органічних і звичних для європейців процедур і правил публічного управління на муніципальному рівні. Для підтвердження принципової ролі аналізу провідних конструктів Хартії наведемо перелік чинників їх особливої значущості й ролі у процесі муніципально-правового регулювання: а) є загальноновизнаними ідеями й ідеалами муніципалізму, які формують правосвідомість учасників муніципально-правових відносин і визначають суть таких відносин; б) є узагальненим і концентрованим вираженням зазначених ідеалів, тобто духовних (ідеологічних) цінностей муніципальної демократії та прав людини, досягнення яких є основним стратегічним завданням муніципально-правового регулювання; в) втілюють найважливіші ідеї муніципально-правової думки, виражені в ідеях, теоріях, концепціях, доктринах і ученнях видатних мислителів давнини і сучасності; г) визначають суть і зміст, спрямованість і форми муніципально-правового регулювання, тобто ці принципи є основними соціальними орієнтирами муніципально-правового регулювання; д) характеризуються системністю, тобто могутньо, цілеспрямовано й мультиплікативно впливають на всю систему суспільних відносин, що виникають у процесі взаємодії особи, територіальної громади і держави, які є предметом муніципального права; е) трансформуються в принципи відповідної галузі національного права й закріплюються в чинному законодавстві України; ж) мають особливу значущість у формуванні власної бази принципів, інститутів і підгалузей муніципального права (інститути муніципальних прав особи, муніципального виборчого та референдного права, муніципального службового права тощо); и) мають загальноцивілізаційний, наддержавний (подекуди – позадержавний) характер, оскільки практично зумовлюють підходи до обґрунтування всіх муніципально-правових явищ і процесів [6].

Метою статті є аналіз базових конструктів та універсальних чинників формування та функціонування національної системи місцевого самоврядування в їх співвідносності з Європейською хартією місцевого самоврядування.

На підставі аналізу Хартії необхідно виокремити такі провідні її конструкти, як певні ціннісні кластери, що програмують суспільну свідомість і через неї відповідні соціальні дії муніципальних службовців: конструкт невід’ємних прав людини; конструкт демократії; конструкт виборності місцевих органів публічної влади; конструкт найвищого права, конституційності; конструкт свободи асоціацій; конструкт єдності функцій, компетенцій і ресурсів; конструкт наближення влади до народу; конструкт повноти і виключності повноважень; конструкт фінансової спроможності; конструкт бюджетного вирівнювання [4]. Розглянемо їх детальніше та спробуємо знайти український національний відповідник або замітник кожної з цих аксіологічних категорій.

Конструкт невід’ємних прав людини (пreamбула Хартії). Хартія є цілком логічним наслідком розвитку теорії природних прав людини. Як підкреслює О. Мордвінов: «Особливості становлення місцевого самоврядування нерозривно пов’язані з історією розвитку громадянських свобод та державності» [5, с. 45]. Європейська спільнота, яка звикла не тільки декларувати, але й послідовно відстоювати права людини, вбачає в місцевому самоврядуванні найближчу для громадянина, а отже, найлегшу з точки зору можливостей гарантування дотримання прав людини інституцію. У той самий час українці багато і схвально говорять про власні права, проте не мають ані звички, ані практичної можливості процедурно їх відстоювати навіть у тих випадках, коли людина таки звертається до суду за захистом власних прав. Деформована вітчизняна судова система призводить до розриву в суспільній свідомості українців між визнанням прав і свобод людини та обов’язковістю їх дотримання.

Конструкт демократії (пreamбула Хартії). Як засвідчує практика демократичних країн, де існує розвинуте місцеве самоврядування, там панує і демократичне врядування, там держава і влада підконтрольні громадянам, а не навпаки [3, с. 224]. Так, Я. Черниш зазначає, що «багато принципів місцевого самоврядування як однієї із форм організації людського співжиття є спільними з демократією. Однак місцеве самоврядування дозволяє не просто побачити всі ці принципи в дії, а й взяти безпосередню участь у процедурах демократії. Тому його достатньо часто називають «школою» демократії. Відповідно, місцеве самоврядування є первинною ланкою демократії, важливим інститутом громадянського суспільства» [10].

Конструкт виборності місцевих органів публічної влади (ст. 3 Хартії). Ця імперативна вимога не підлягає сумніву ані в Європі, ані в Україні. Суперечки точаться хіба що у двох площинах: який термін повноважень слід встановлювати для народних обранців та за якою системою краще за все їх обирати. Кожна Європейська країна має власну виборчу систему (таблиця).

**Особливості виборності органів місцевого самоврядування
в країнах Європи**

Країна	Загальна кількість органів місцевого самоврядування	Тип виборчої системи, за якою обираються депутати представницьких органів місцевого самоврядування	Строк повноважень виборного органу місцевого самоврядування
Австрія	2 400 муніципалітетів	Пропорційна, мер обирається громадою або радою залежно від регіону	5 або 6 років залежно від регіону
Бельгія	600 муніципалітетів	Мер призначається Королевою за рекомендацією муніципалітету	6 років
Болгарія	264 громади	Мажоритарна, мер обирається територіальною громадою	4 роки
Велика Британія	65 графств, 444 округи, 417 районів	Мажоритарна	4 роки
Греція	900 дімой (міські) та 131 кінотітес (сільські)	Змішана: 3/5 – мажоритарно, 2/5 – пропорційно, мер – очільник списку, що переміг	4 роки
Данія	269 комунер	Пропорційна, громадяни формують власний список з усіх претендентів, мер обирається радою	4 роки
Іспанія	8 109 муніціпіос	Пропорційна, мер обирається радою	4 роки
Італія	8 000 комуні	Мажоритарна, мер обирається територіальною громадою	5 років
Нідерланди	467 комун	Пропорційна, мер призначається урядом на 6 років	4 роки
Німеччина	14 000 гемайнден та штедте	Мажоритарна, мер обирається територіальною громадою	рада: 4 – 6 років, мер: 4 – 9 років
Португалія	4 240 приходів та 300 муніципалітетів	Пропорційна, мер – очільник списку, що переміг	4 роки
Польща	2 500 гмін	Мажоритарна, мер обирається територіальною громадою	4 роки
Румунія	103 муніципі, 208 оразе (міста), 2825 комуне	Мажоритарна, мер обирається територіальною громадою	4 роки
Словаччина	2 891 обец	Мажоритарна, мер обирається територіальною громадою	4 роки
Словенія	190 муніципалітетів	Мажоритарна, мер обирається територіальною громадою	4 роки
Угорщина	3 100 муніципалітетів	Змішана, мер обирається територіальною громадою	4 роки
Україна	488 районних, 455 міських, 785 селищних, 10 279 сільських рад	Пропорційна – у містах, мажоритарна – у селах	4 роки до 2010 р., 5 років після 2014 р.
Франція	37 000 муніципалітетів	Мажоритарна, мер обирається радою	6 років
Фінляндія	446 кунт	Пропорційна, мер обирається радою	4 роки
Чехія	6 200 обець	Мажоритарна, мер обирається радою	4 роки
Швеція	290 комунер	Мажоритарна	4 роки

Конструкт найвищого права, конституційності (ст. 2 Хартії). На думку О. Пеклушенко, базисний характер конституційних норм, через які основи місцевого самоврядування отримують безпосереднє закріплення, виявляється в тому, що ці норми мають: а) засадничий, фундаментальний, узагальнювальний характер; б) визначеність і категоричність; в) постійність дії; г) загальнообов'язаність; д) стислість, концентрованість положень; е) стійкість [7, с. 181].

Як у Європі, так і в Україні науковці та практики публічного управління одноставні в тому, що основи місцевого самоврядування покликані відобразити державні гарантії самостійного здійснення населенням місцевого самоврядування, створити необхідні передумови, умови, можливості для ефективного вирішення питань місцевого значення, а у встановлених законом випадках і реалізації окремих державних повноважень. Різниця полягає хіба що у ступені практичної реалізації конституційних норм у політико-управлінській діяльності.

Конструкт свободи асоціації (ст. 10 Хартії) передбачає вільне право територіальних органів самоврядування на будь-які об'єднання та асоціації. Це право не тільки визнається, але й повною мірою дотримується як у Європі, так і в Україні. Зокрема, у нашій країні існують і досить активно функціонують десятки асоціацій місцевого самоврядування, найбільш відомою та могутньою з яких є заснована у 2002 р. Асоціація міст України, яку в різні роки очолювали такі відомі українські політики, як Валерій Пустовойтенко, Євген Кушнарьов, Володимир Олійник, Олександр Омельченко. З 4 грудня 2012 р. Президентом Асоціації є Криворізький міський голова Юрій Вілкул.

Сьогодні до складу асоціації входить понад 550 територіальних громад, вона є повноправним членом Ради європейських муніципалітетів та регіонів. Асоціація міст України бере активну участь у формуванні законодавчої бази місцевого самоврядування, реформуванні бюджетної політики та міжбюджетних відносин, надає інформаційну, організаційну та консультативну допомогу своїм членам, опікується проблемою підготовки і перепідготовки муніципальних кадрів, налагоджує міжнародні побратимські зв'язки між містами. Асоціація міст України лобює інтереси територіальних громад у центральних та регіональних органах державної влади, регулярно інформує їх та громадськість про проблеми місцевого самоврядування та шляхи їх вирішення [1].

Конструкт єдності функцій, компетенцій і ресурсів (ст. 9 Хартії) передбачає, що обсяг фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування має відповідати функціям, передбаченим конституцією або законом. При цьому якщо ресурсне забезпечення виконуваних повноважень для Європи (на відміну від України) є явищем звичайним, то сам перелік функцій і повноважень муніципальних органів у різних країнах є досить різноманітним. Цей конструкт цілком гармонійно доповнює і розкриває два наступних. Так, *Конструкт фінансової*

спроможності (ч.1 ст 3, ч. 2 та 4 ст. 9 Хартії) наголошує на тому, що місцеве самоврядування означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання й управління суттєвою часткою суспільних справ, які належать до їх компетенції, в інтересах місцевого населення.

При цьому фінансові системи, що складають підгрунття ресурсів органів місцевого самоврядування, повинні мати достатньо диверсифікований і підвищувальний характер, мусять забезпечувати можливість приводити наявні ресурси, наскільки це практично можливо, у відповідність до реальної вартості виконуваних ними завдань.

Наповнення даного конструкту розюче відрізняє Україну від європейських країн і становить чи не найбільшу проблему територіальної організації влади в нашій країні, адже за загальними оцінками експертів, практиків та науковців понад 90 % вітчизняних місцевих бюджетів є фінансово неспроможними. Більше того, на відміну від європейських держав, де місцеві бюджети формуються «знизу – вверху», ми де-факто маємо протилежну ситуацію, адже за формального дотримання процедури «самостійного» ухвалення місцевих бюджетів в Україні переважна їх більшість «спускається зверху» органами державної виконавчої влади у вигляді «контрольних цифр», «рекомендацій» тощо.

Конструкт бюджетного вирівнювання (ч. 5 ст. 9 Хартії). Захист фінансово більш слабких органів місцевого самоврядування передбачає Хартією запровадження процедур бюджетного вирівнювання або аналогічних заходів з метою подолання наслідків нерівного розподілу потенційних джерел фінансування і фінансового тягара, який вони повинні нести. Такі процедури або заходи не завдають шкоди повноваженням, які органи місцевого самоврядування можуть здійснювати в межах їх компетенції.

В українських умовах державного дотування переважної більшості місцевих бюджетів подібний принцип є майже абсолютним, проте подекуди він провокує феодално-васальні відносини центру з регіонами, ставить регіони в позицію постійного прохача, який може отримати більшу дотацію (у разі «правильної поведінки»), а може й не отримати.

Конструкт повноти і виключності повноважень (ч. 4 ст.43 Хартії). Згідно з Хартією повноваження, якими наділяються органи місцевого самоврядування, як правило, мають бути повними і виключними. Вони не можуть скасовуватися чи обмежуватися іншим, центральним або регіональним органом, якщо це не передбачено законом. Цілком простий, логічний і зрозумілий принцип в умовах національної державно-управлінської системи є абсолютно невнормованим. Уже понад 20 років незалежності не вщухають конфлікти між державними органами та місцевим самоврядуванням саме довкола повноважень і компетенцій. У цьому контексті І. Бодрова зазначає: «сучасні політико-правові реалії ...характеризуються дисбалансом у відносинах органів місцевого

самоврядування та органів державної влади, який переростає в різні форми соціального напруження, а інколи – у відкритий конфлікт» [2].

Конструкт наближення влади до народу (ст. 3 Хартії). Муніципальні функції, як правило, виконуються переважно тими органами, які мають найтісніший контакт із громадянином. Наділяючи тією чи іншою функцією інший орган, необхідно враховувати обсяг і характер завдання, а також вимоги щодо досягнення ефективності та економії. Дійсно, місцеві муніципальні органи є територіально, функціонально та ментально найближчими до громади, пересічних українців, а отже, здатні набагато краще за центральні органи державної влади надавати різноманітні управлінські послуги. Проте, на відміну від європейців, це розуміння в Україні все ще не переросло в усвідомлення інституціонального закріплення даного конструкту. У Європі це відбувається в процесі поглиблення децентралізації й деконцентрації влади, у той час як політичні процеси в Україні нерідко характеризують як процеси подальшої централізації та концентрації влади причому не тільки опозиційні політики, але й науковці.

Проведене дослідження надає теоретико-методологічне підгрунття для вироблення науково-практичних пропозицій щодо імплементації положень Європейської хартії місцевого самоврядування в політико-управлінську практику територіальної організації влади в Україні. Зміни мають відбуватися одночасно в трьох площинах: 1) ціннісній, що передбачає формування й реалізацію державною цільової програми політико-правової просвіти з метою імплементації в суспільну свідомість українців європейської системи цінностей, насамперед цінностей системи місцевого самоврядування; 2) інституційній, що передбачає реформування територіальної організації влади в Україні на принципах широкій децентралізації, наділення органів місцевого самоврядування ширшими повноваженнями (що зробить їх реальним суб'єктом територіального розвитку та вираження інтересів громад, їх дійсної самоорганізації та самоврядності); чіткого розподілу функцій і повноважень органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій у супроводі з чіткою системою відповідальності та контролю; ліквідації господарчо-виконавчих функцій місцевих державних адміністрацій з наданням їм винятково контрольно-наглядових функцій за дотриманням законодавства органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами, за станом місцевого та регіонального розвитку тощо [8, с. 153]; 3) процесуальній, що передбачає впровадження інноваційних інструментів і стандартів «гарного врядування» на місцевому та регіональному рівнях; розвиток партисипативної демократії, удосконалення відносин між владою та громадянами, насамперед на місцевому рівні, а також більш активне залучення громадян до участі в управлінні громадами; розвиток транскордонного співробітництва місцевих громад; зміну існуючої

практики бюджетного розподілу з метою зміцнення фінансової та матеріальної автономії органів місцевого самоврядування [9, с. 127].

Відтак перспективи подальших розвідок полягають у розробці механізмів переходу до нової системи організації державного ладу в Україні на засадах домінування місцевого самоврядування в політико-організаційному та інституційно-функціональному плані.

Список використаних джерел

1. **Асоціація** міст України // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Режим доступу : www.uk.wikipedia.org/wiki/Асоціація_міст_України.
2. **Бодрова І. І.** Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування: конституційно-правовий аспект / І. І. Бодрова. – Режим доступу : www.fmd.org.ua/Programs/samovraduvannia/samovradpublications/128.
3. **Європейська** хартія місцевого самоврядування та розвиток місцевої і регіональної демократії в Україні : наук.-практ. посіб. / упоряд. О. В. Бейко [та ін.] ; ред. М. О. Пухтинський, В. В. Толкованов ; Фонд сприяння місцевому самоврядуванню України, Ліберальне молодіжне об'єднання (ЛІМО). – К. : Крамар, 2003. – 395 с.
4. **Європейська** хартія місцевого самоврядування. – Страсбург : Рада Європи, 1985. – № 122. – С. 246 – 255.
5. **Мордвінов О. Г.** Становлення місцевого самоврядування: зарубіжний досвід і українська практика / О. Г. Мордвінов // Держава та регіони : наук.-виробн. журн. – 2011. – № 2. – С. 45 – 48.
6. **Падалко Г.** Принципи місцевого самоврядування, принципи муніципального права та принципи служби в органах місцевого самоврядування в Україні: проблеми співвідношення та взаємодії / Г. Падалко // Альманах права : наук.-практ. журн. – 2008. – № 3. – Режим доступу : www.archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Almpr/2012_3/01_091.pdf.
7. **Пеклушенко О. М.** Організаційні основи місцевого самоврядування в Україні / О. М. Пеклушенко // Держава та регіони : наук.-виробн. журн. – 2012. – № 2. – С. 178 – 182.
8. **Сай І. А.** Проблемні питання розвитку системи місцевого самоврядування в Україні / І. А. Сай // Держава та регіони : наук.-виробн. журн. – 2010. – № 1. – С. 150 – 154.
9. **Толкованов В. В.** Розвиток місцевого самоврядування в Україні в контексті реалізації політики європейської інтеграції / В. В. Толкованов // Держава та регіони : наук.-виробн. журн. – Сер. : «Державне управління». – 2012. – № 3 (39). – С. 123 – 128.
10. **Черниш Я. В.** Співвідношення місцевого самоврядування та демократії: основні підходи / Я. В. Черниш // Гілея : наук. зб. – Режим доступу : www.archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya2010_36/Gileya36P9_doc.pdf.

Надійшла до редколегії 17.04.13

УДК 352:339.138(477)

Світлана САВЕНКОВА

Національна академія державного управління
при Президентові України

Одеський регіональний інститут державного управління

ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Розглядається досвід використання маркетингових технологій у діяльності органів місцевого самоврядування України. Визначаються основні види маркетингових технологій, які використовуються в діяльності органів місцевого самоврядування України.

Ключові слова: маркетингові технології, органи місцевого самоврядування, система управління якістю, консультації з громадськістю, публічно-приватне партнерство.

Светлана Савенкова. Отечественный опыт использования маркетинговых технологий в деятельности органов местного самоуправления

Рассматривается опыт использования маркетинговых технологий в деятельности органов местного самоуправления Украины. Определяются основные виды маркетинговых технологий, которые используются в деятельности органов местного самоуправления Украины.

Ключевые слова: маркетинговые технологии, органы местного самоуправления, система управления качеством, консультации с общественностью, публично-частное партнерство.

Svitlana Savenkova. The national experience of marketing technologies application in the activities of local self-government bodies

The experience of the marketing technologies application in the activities of local self-government bodies in Ukraine is considered. The basic types of marketing technologies that are now used in the activities of local self-government bodies in Ukraine are determined.

Key words: marketing technologies, local self-governments, quality management system, consultation with society, public-private partnership.

Започатковані в Україні реформи (адміністративна, конституційна, місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою) спрямовані на створення умов для зміцнення основ місцевого самоврядування, зокрема через стимулювання утворення об'єднань територіальних громад, посилення бюджетних повноважень та фінансової самостійності місцевого самоврядування; упорядкування процесів діяльності органів місцевого самоврядування, у тому числі щодо надання послуг населенню [6, с. 28].

Одним із визначальних пріоритетів адміністративної реформи